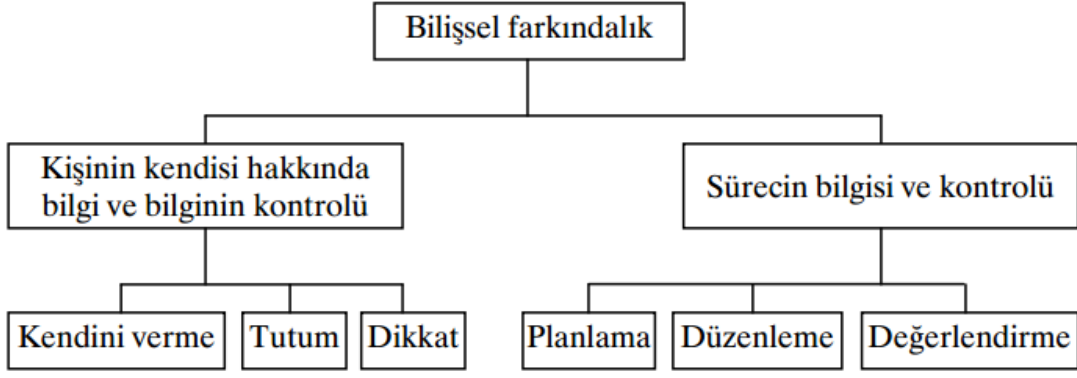

EĞİTİM KOÇLARI İÇİN BİLİŞSEL FARKINDALIK KURAMI

Bilişsel Koçluk Kavramı ve Boyutları

Bilişsel farkındalığın bu şekilde kazandırılması yaklaşımında, bilişsel koç yani uzman öğretmen gerekmektedir.

Bu çalıştırıcılık, öğrencinin tartışmasını sağlama, çeşitli etkinliklerle bilişsel farkındalık becerisinin edinilmesini sağlama esasına dayanmaktadır. Bu görüşü savunanlara göre bilişsel farkındalığın öğretiminde bu yaklaşımın üç faydası ön plana çıkmaktadır: birincisi öğretmen ve öğrencilerin karşılıklı çaba ile daha iyi öğrenebilecekleri, ikincisi; öğrenci ve öğretmenlerin kendilerini değerlendirerek geliştirme fırsatı vermesi ve üçüncüsü; karşılıklı kontrolün olacağını belirtmektedir. Bu yaklaşımda bir nevi özel ders ile bilişsel farkındalık konusunda uzman olan bir bilişsel koçun bu becerileri kişiye çeşitli etkinlik ve stratejilerle öğretimi söz konusudur.

Bunlar Costa ve Garmston (1994) tarafından ana hatlar olarak verilen bilişsel koçluğun üç ana hedefidir. Bu yaklaşımda seçici (eklektik) olma amaca ulaşmada önemli yer tutar. Burada öğrencinin sınıftaki hareketlerine, amaçlarına ve sonuca ilişkin sahiplik duygusu; olgunlaşma ve kendini adanma; akademik içeriğin, etkinliklerin ve yaşantıların yapılandırılması, karşılıklı bilgi alış-verişi ve birlikte çalışma; öğrencinin kazandığı bilişsel farkındalık becerisini kontrollü olarak kullanması ve bu beceriyi başka alanlara transfer etmesi seçici yaklaşımı oluşturur

Bilişsel farkındalık stratejileri, öğrenme sırasında etkin olarak öğrenmeyi izleme becerileridir (Roberts ve Erdos, 1993). Bilişsel farkındalık becerileri, öğrenmeyi kolaylaştırır. İnsanlar farklı bilişsel farkındalık bilgi ve becerisine sahip olduklarından öğrenme düzey ve hızları da farklılık göstermektedir (Woolfolk, 1993). Bilişsel farkındalık stratejileri; öğrencilerin kendi bilişlerini kontrol etmelerine; yani merkezde toplama, sıraya dizme, planlama ve değerlendirme gibi işlemleri kullanarak öğrenme sürecini düzenlemelerine olanak sağlayan stratejilerdir.

Brezin (1980) bilişsel farkındalık stratejilerini beş grupta toplamaktadır; planlama, seçici dikkat, analiz, yeniden gözden geçirme ve değerlendirme (Akt, Solley, ve Payne, 1992). Oxford'a (1990) göre bilişsel farkındalık stratejileri içinde üç grup strateji yer almaktadır. Bunlar; öğrenmeyi merkeze alma, planlama ve değerlendirme olarak sıralanabilir. Blakey ve Pintrich, Smith, Carcia ve McKeachie (1993) tarafından geliştirilen Öğrenme Motivasyonu ve Stratejileri Anketi'nde (MSLQ), bilişsel ve bilişsel farkındalık stratejileri ayrımı yapılmaksızın öğrenme stratejileri sekiz alt boyutta toplanmıştır. Bunlar; anlama, analiz, örgütleme, eleştirel düşünme, bilişsel farkındalık, zaman yönetimi, yaşlılarından öğrenme ve işbirliği olarak belirlenmiştir. Costa'da (1984, s.57–62) bilişsel koçluk yoluyla öğretimi temel aldığı bilişsel farkındalık stratejisinde; öğretmenlerin konudan bağımsız olarak bilişsel farkındalığı geliştirecek birçok strateji kullanabileceğini ifade etmektedir

Educational Administration: Theory and Practice

2009, Vol. 15, Issue 60, pp: 601-623

Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi 2009, Cilt 15, Sayı 60, ss: 601-